

MED STROKOVNOSTJO IN ZASEBNOSTJO: IZZIVI DELA Z MLADOSTNIKI

125

BETWEEN PROFESSIONALISM AND PRIVACY:
CHALLENGES IN WORKING WITH ADOLESCENTS

Maruša Kraševc, mag. prof. ped.

Strokovni center Višnja Gora, Cesta Dolenjskega odreda 19, 1294 Višnja Gora

marusa.pirnat@gmail.com

POVZETEK

Strokovni delavci se v okviru dela z mladostniki s čustvenimi in vedenjskimi motnjami srečujejo s številnimi izzivi. Med njimi se pogosto najde postavljanje meje med poklicnim in zasebnim življenjem. Ta je zaradi narave dela pogosto zabrisana, saj morajo strokovni delavci med delom mnogokrat vzpostavljati globoke, empatične in zaupne odnose, če želijo, da določen mladostnik napreduje. Pri tem se pojavi vprašanje, ali oziroma kako pomembno je pri delu ohranjati profesionalno distanco, ki nam ne zagotavlja le objektivnosti in strokovnosti, temveč v določenih primerih tudi varnost.

Namen članka je raziskati nekatere težave in vprašanja, ki se pojavljajo v okviru te tematike, ter opredeliti morebitne rešitve zanje.

KLJUČNE BESEDE: *postavljanje meja, mladostnik, poklicno, strokovnost, varnost, zasebnost, zaupanje, odnos.*

ABSTRACT

Professionals working with adolescents with emotional and behavioural disorders encounter numerous challenges. One of the most pressing issues is setting boundaries between their professional and private life. Due to the nature of their work, these boundaries are often blurred, as professionals need to establish deep, empathetic and trusting relationships with adolescents to foster progress. This raises the question of whether, or to what extent, maintaining professional distance is necessary to ensure objectivity and professionalism and, in certain cases, to safeguard personal well-being.

The purpose of this article is to explore the difficulties and dilemmas arising from this issue and to seek potential solutions.

KEYWORDS: *setting boundaries, adolescent, professional, well-being, privacy, trust, relationship.*

UVOD

Vzpostavlanje in ohranjanje medsebojnih odnosov je ključen del človeške izkušnje, še posebej pri delu z mladostniki, ki se soočajo s čustvenimi in vedenjskimi izzivi. Mladostniki v tej skupini pogosto iščejo podporo in razumevanje izven formalnih, to je institucionalnih okvirjev, kar strokovne delavce postavlja pred pomembne izzive. Kako vzpostaviti odnos, ki je hkrati strokoven in človeški? Kako postaviti meje, ki preprečujejo čustveno izčrpanost, hkrati pa mladostniku še vedno omogočajo občutek varnosti in sprejetosti?

Razumevanje kompleksnosti medosebnih odnosov je ključno za uspešno delo strokovnih delavcev v vzgojno-izobraževalnih institucijah. Medtem ko je zaupanje temelj vsakega odnosa, lahko pri delu z mladimi pride do prepletanja profesionalnih in osebnih vidikov, kar lahko vodi v etične dileme. Strokovni delavci se pogosto znajdejo v situacijah, v katerih morajo uravnavati svojo dostopnost in čustveno vpletenost ter hkrati ohranjati profesionalno distanco.

Odnos med mladostnikom in strokovnim delavcem ni zgolj enosmeren – mladostniki pričakujejo ne le poslušanje in razumevanje, temveč tudi določeno stopnjo osebnega angažmaja s strani strokovnega delavca. Pogosto se zgodi, da se meja med profesionalnim in zasebnim zabriše, zlasti kadar mladostniki strokovnim delavcem zaupajo občutljive informacije ali pričakujejo njihov angažma izven delovnega časa. Dodatno kompleksnost odnosom dodaja digitalna doba, v kateri družbena omrežja omogočajo neposredno komunikacijo med mladostniki in strokovnimi delavci, kar prinaša nove izzive pri ohranjanju strokovnosti in zasebnosti.

Članek se osredotoča na ključne vidike vzpostavljanja odnosa med strokovnimi delavci in mladostniki s čustvenimi in vedenjskimi težavami. Raziskuje, kako lahko strokovni delavci vzpostavijo ravnovesje med čustveno vpletenostjo in strokovno distanco, kako se soočijo z etičnimi izzivi, kako se digitalne tehnologije vključujejo v profesionalne odnose in kako lahko z ustreznimi strategijami zaščitijo tako mladostnike kot sebe. Razumevanje teh izzivov ter iskanje primernih rešitev je ključno za zagotavljanje kakovostnega vzgojno-izobraževalnega procesa in dolgoročne dobrobiti mladostnikov.

KOMPLEKSNOŠT VZPOSTAVLJANJA ODNOSA

Mladostniki s čustvenimi in vedenjskimi motnjami se še pogosteje kot vrstniki srečujejo s situacijami, v katerih potrebujejo podporo, ki presega strogo formalne okvire. Strokovni delavci, ki jim pri tem stojijo ob strani, so pogosto tisti, ki zapolnjujejo vrzeli v sistemu podpore, saj lahko mladostniki pri njih najdejo zaupanje, razumevanje in varno okolje za izražanje svojih stisk. Zaradi teh potreb

se mnogokrat lahko pripeti, da se meja med profesionalnim in zasebnim življenjem premakne.

Pomembno je zavedanje, da je posameznik v svojem življenju nenehno vpet v različne medsebojne odnose in interakcije z drugimi ljudmi. Sama osebnost posameznika je po eni strani proizvod družbenih odnosov, po drugi strani pa nosilec in usmerjevalec teh odnosov. Dejstvo je tudi, da se ljudje precej razlikujemo ter da osebne lastnosti vsakega posameznika vplivajo na način, kako vstopimo v interakcije in medsebojne odnose (Lužar Nešovič, 2006).

Zmožnost ustvarjanja in ohranjanja odnosov, ki temeljijo na soodvisnosti in sodelovanju, je eden glavnih znakov uspešnega psihičnega delovanja. Posamezniki, ki zaradi različnih vzrokov niso zmožni ustvarjati zadovoljivih odnosov z drugimi, pogosto doživljajo tesnobo, depresijo, odtujenost in osamljenost. Medsebojni odnosi so zato temeljnega pomena za razvoj osebnosti, tako v čustvenem in socialnem kot tudi v intelektualnem smislu (Lamovec, 1991).

Pri tem se je pomembno zavedati, da so odnosi na delovnem mestu lahko tudi potencialni vir stresa. Strpnost, vzajemno spoštovanje, dolgoročno pa tudi asertivna komunikacija tlakujejo pot do boljšega organizacijskega ozračja, hkrati pa tudi do osebnega zadovoljstva in manj stresa ob opravljanju dela (Ovijač, 2009).

Mladostnik, ki zaupa strokovnemu delavcu in mu je strokovni delavec naklonjen, lahko na primer pričakuje podporo tudi zunaj uradnega delovnega časa ali na osebni ravni. Strokovni delavec se tako lahko znajde v dilemi – ali naj odgovori na klic ob pozni uri ali naj mladostnika obišče doma, ko ta ne pride v šolo, ali naj se v prostem času udeleži osebnih dogodkov mladostnika, ki so zanj pomembni. Vsak takšen primer odpira vprašanje, kako ohraniti strokovno distanco, obenem pa biti za mladostnika čustveno dostopen, dosegljiv in podporen.

Pogosto se sicer zmotno domneva, da sta strokovnost in empatija nasprotujoči si lastnosti. V resnici pa gre za dopolnjujoča se elementa, ki skupaj prispevata k boljšemu delovnemu okolju in večji učinkovitosti.

Ko strokovnemu delavcu uspe združiti oboje, se lahko ustvari ravnoesje med racionalnim odločanjem in človeškim pristopom.

To je še posebej pomembno na delovnih mestih, kjer je veliko interakcij z ljudmi. Empatija ne zmanjšuje strokovnosti, temveč jo nadgrajuje, saj omogoča boljšo komunikacijo, večje zaupanje in posledično boljše rezultate. Povedano preprosto: pri delu z mladostniki lahko sočasno delujemo strokovno in empatično.

Pravi strokovnjak ni le nekdo, ki pozna teorijo in prakso ali zakonske in etične omejitve svojega poklica, temveč tudi nekdo, ki zna v pravem trenutku pokazati razumevanje in človečnost. Tak pristop ne izboljšuje le delovnih odnosov, temveč tudi prispeva k večjemu zadovoljstvu tako zaposlenih kot tudi mladostnikov, s katerimi delamo.

Hkrati je pomembno razumeti, da je vsak mladostnik edinstven, s svojimi potrebami, izkušnjami in osebnostjo. Strokovni delavec mora zato prilagoditi svoj pristop, kar dodatno otežuje jasno postavljanje meja. Ta prilagodljivost lahko vodi do mešanja vlog, pri čemer strokovni delavec prevzame naloge, ki bi morale ostati zunaj njegove strokovne odgovornosti.

MEDSEBOJNI ODNOS KOT KLJUČ DO USPEŠNOSTI VZGOJE

Bratanić (1991) poudarja, da je prav od medsebojnega odnosa odvisna uspešnost vzgoje. Odnos, ki ga med seboj vzpostavljata strokovni delavec in mladostnik, je torej temelj, na katerem se gradi vzgojno delovanje. Vzgoja je ob tem lahko odvisna tudi od nevidnih, nezavednih in iracionalnih moči, ki delujejo v območju medsebojnega odnosa.

Kramar (2009) meni, da so kakovostni tisti medsebojni odnosi, ki imajo naslednje lastnosti:

- dostojanstvo,
- integriteto,
- empatijo,
- tolerantnost ter
- čustveno ugoden odnos med učitelji in učenci.

Kramar (2009) ob tem izpostavi, da mora biti odnos hkrati tudi:

- etičen,
- profesionalen,
- spremenljiv (v smislu razvojnosti odnosov),
- dinamičen in
- celovit.

Zaupanje, spoštovanje in razumevanje, ki se razvijajo ob ustvarjanju odnosa, oblikujejo varno okolje, v katerem se mladi lažje razvijajo in učijo odgovornosti. Stroga pravila brez topline lahko vodijo v upor, pretirana popustljivost pa v pomanjkanje samodiscipline.

Mladi se učijo predvsem z zgledom, zato je doslednost vzgojitelja ključnega pomena. Spoštljiv in odprt odnos gradi temelje za zdravo samopodobo in odgovorno ravnanje. V času digitalnih interakcij je pristna človeška povezanost še toliko bolj dragocena.

VZPOSTAVLJANJE ZAUPANJA MED VZGOJITELJEM IN MLADOSTNIKOM

Kroflič (1999) izpostavi, da je strokovni delavec avtoriteta, če predstavlja subjekt, ki je vreden zaupanja, sicer ne.

Vzpostavljanje zaupanja med strokovnim delavcem in mladostnikom je ključno za delo, a prav razvoj zaupanja lahko pomeni eno največjih dilem pri ločevanju med strokovnim in zasebnim. Zaupanje se gradi skozi iskrenost, doslednost in empatijo, vendar mora strokovni delavec ves čas paziti, da pri tem ne preseže meja, ki bi lahko ogrozile njegovo profesionalnost.

Mladostniki v procesu tkanja zaupnih odnosov s strokovnim delavcem pogosto pričakujejo tudi deljenje osebnih zgodb z njegove strani. To je seveda pričakovano, saj odnosi potekajo v obeh smereh, in je razumljivo, da se na določeni točki mladostniki nehajo izpovedovati, če začutijo, da ni z nasprotne strani nobenega osebnega doprinosa. Čeprav je torej v določenih situacijah lahko koristno, da strokovni delavec razkrije del svojega zasebnega življenja z namenom vzpostavljanja bližine, mora pri tem paziti, da ne postane preveč oseben. Meja med tem, kaj je primerno deliti in

česa ne, mora temeljiti na oceni, kaj mladostniku ali vzpostavljanju odnosa z mladostnikom dejansko koristi.

V procesu vzpostavljanja zaupanja se pojavlja tudi vprašanje odgovornosti. Mladostnik lahko strokovnemu delavcu zaupa informacije, ki razkrivajo resne težave, kot so nasilje, zloraba ali duševne stiske. V takih primerih mora strokovni delavec ukrepati v skladu z etičnimi smernicami in zakoni, kar pa lahko mladostnik razume kot izdajo zaupanja. Pri delu z mladostniki, ki se znajdejo v vzgojnem zavodu zaradi čustvenih in vedenjskih motenj, do takšnih situacij prihaja zelo pogosto. Mladostniku seveda nudimo zaupen prostor, vendar je zelo pomembno tudi to, da že na začetku pogovora jasno postavimo pričakovanja glede zaupanja in odgovornosti ter zakonske obveze, ki jih imamo kot strokovni delavci, zaposleni v vzgojno-izobraževalni ustanovi.

ČUSTVENA VPLETENOST

Zaposleni so družbena bitja, ki vstopijo v delovno organizacijo s svojo življenjsko zgodovino in z določenim način življenja, vključno z načinom čutenja in izražanja (Bolton, 2005).

Vse, kar strokovni delavci vnesemo v delo, poskušamo usklajevati na podlagi tega, kar naše delo od nas zahteva. Narava dela z mladostniki pogosto vključuje čustveno vpletenost, to pa lahko vodi do izgorevanja ali prekomerne identifikacije s problemi mladih. Strokovni delavec, ki preveč vstopi v čustveno dinamiko mladostnika, lahko izgubi objektivnost, kar negativno vpliva na njegovo odločanje in dolgoročno delovanje. Če strokovni delavec ni sposoben postaviti jasnih meja, lahko to vpliva na njegovo osebno življenje, saj se težave mladostnikov lahko prenesejo v njegove zasebne odnose in prosti čas.

Prav tako se lahko zgodi, da mladostniki zaradi svoje ranljivosti in potreb razvijejo pretirano navezanost na strokovnega delavca. V takšnih primerih je nujno, da strokovni delavec prepozna meje svojega delovanja in mladostnika spodbudi k iskanju podpore tudi pri drugih akterjih, kot so družina, vrstniki in druge institucije. Pretirana odvisnost mladostnika od enega vira podpore lahko zmanjša njegovo sposobnost za reševanje problemov in osebno rast.

Zanimivi so izsledki raziskave med dijaki, vzgojitelji in starši dijakov Dijaškega doma Kranj ter ravnatelji vseh dijaških domov, v kateri je Zagoršek (2001) prepoznala, da je dober vzgojitelj zlasti tisti, ki:

- dijake razume in jim pomaga pri delu;
- je pravičen in dosleden;
- je toleranten, razumevajoč in ni zamerljiv;
- ima dobre odnose z dijaki in se z njimi veliko pogovarja;
- je prijazen, ljubezniv in naraven;
- ni prestrog in ne preveč popustljiv;
- zna vzdrževati red in disciplino;
- je strokovnjak pri delu z dijaki;
- je sproščen in dobre volje ter
- ima smisel za humor.

Poleg čustvene dostopnosti in topline sta izpostavljena ravnovesje med vzpostavljanjem reda in discipline ter primerna mera strogosti in popustljivosti. Zanimivo je, da dijaki niso izpostavili deljenja podrobnosti iz osebnega življenja strokovnega delavca ali njegove dostopnosti v prostem času kot pozitivnih lastnosti (Zagoršek, 2001).

ETIČNI IN PROFESIONALNI IZZIVI

Deklaracija izobraževalne internacionale o poklicni etiki (Education International, 2002), ki deklarativno opredeljuje osebno in kolektivno poklicno odgovornost učiteljev in drugih zaposlenih v izobraževanju, izpostavi naslednje obveze učiteljev oz. strokovnih delavcev v odnosu do učencev, dijakov in študentov:

- spoštovanje pravic učencev, dijakov in študentov ter delovanje v skladu z določili Konvencije Organizacije združenih narodov o pravicah otrok, zlasti tistih, ki se nanašajo na izobraževanje;
- varovanje ter zastopanje interesov in blaginje učencev, dijakov in študentov v javnosti, preprečevanje njihovega zatiranja ter fizične in psihične zlorabe;

- zagotavljanje in izvajanje vseh potrebnih ukrepov za preprečevanje spolne zlorabe učencev, dijakov in študentov;
- ravnanje v skladu s svojo vestjo, predanostjo in načeli zaupnosti v vseh zadevah, ki se nanašajo na blaginjo učencev, dijakov in študentov;
- pomoč učencem, dijakom in študentom pri razvijanju vrednot, ki jih določajo mednarodni standardi o človekovih pravicah;
- profesionalen odnos do učencev, dijakov in študentov;
- spoštovanje enkratnosti, individualnosti in posebnih potreb vsakega učenca, dijaka in študenta ter pomoč, da polno uresničijo svoje sposobnosti;
- razvoj občutka pri učencih, dijakih in študentih, da so del skupnosti in da jim je zagotovljeno enakopravno mesto v izobraževalnem procesu;
- uveljavljanje profesionalne avtoritete – pravično in z občutkom – ter
- zagotavljanje, da odnos med učiteljem in učencem v nobenem primeru ne postane predmet kakršnekoli zlorabe ter politične ali ideološke kontrole.

Za namen tega članka se bomo podrobneje lotili šeste alineje, torej profesionalnega odnosa do učencev, dijakov in študentov. Ena izmed glavnih nalog strokovnega delavca pri ohranjanju profesionalnega odnosa je ohranjanje profesionalne distance, kar pomeni, da je treba omejiti deljenje osebnih informacij, vzpostaviti jasna pravila komunikacije in postaviti meje pri času, ki ga strokovni delavec namenja mladostnikom. Ta naloga ni vedno enostavna, saj lahko preveč stroga pravila odnos naredijo manj avtentičen in preveč formaliziran.

Etični izzivi se pogosto pojavijo v situacijah, ko mladostniki pedagogom zaupajo osebne ali družinske skrivnosti, ki zahtevajo ukrepanje. V takih primerih se strokovni delavec znajde v dilemi med odgovornostjo do mladostnika in zakonskimi ali institucionalnimi obveznostmi. Kadar mladostnik na primer razkrije informacije o zlorabi, je strokovni delavec dolžan ukrepati v skladu z zakonom, to pa lahko privede do izgube zaupanja pri mladostniku.

Poleg tega se strokovni delavec srečuje z vprašanjem zasebnosti v digitalnem prostoru. Družbena omrežja in sodobne tehnologije omogočajo mladostnikom, da vzpostavijo stik z njim izven formalnega okolja. Kako se strokovni delavec odzove na prošnjo za prijateljstvo na teh omrežjih ali na sporočila izven delovnega časa, lahko pomembno vpliva na njegovo profesionalnost in zasebnost.

DRUŽBENA OMREŽJA

Uporaba družbenih omrežij v vsakdanjem življenju je postala nekaj samoumevnega tako za mladostnike kot tudi za strokovne delavce, ki delajo z njimi. Kljub številnim prednostim, ki jih prinašajo digitalna orodja, kot so lažja komunikacija, dostop do informacij in nove možnosti izražanja, pa njihovo uporabo spremljajo tudi številni izzivi in tveganja.

Eden ključnih problemov je meja med zasebnim in profesionalnim življenjem strokovnih delavcev. Prisotnost na družbenih omrežjih lahko vodi do neprimerne bližine med mladostniki in strokovnimi delavci, kar lahko zmanjša strokovno avtoriteto in poruši postavljene meje v medsebojnih odnosih. Prav tako obstaja nevarnost neustrezne komunikacije, saj lahko vsebine na družbenih omrežjih hitro izgubijo kontekst ali postanejo predmet napačne interpretacije.

Pomembno je, da vzgojno-izobraževalne ustanove oblikujejo jasne smernice glede uporabe družbenih omrežij pri delu z mladimi. To vključuje določitev pravil za komuniciranje, zaščito zasebnosti in vzpostavljane strokovne distance. Hkrati je ključno, da strokovni delavci sami predstavljajo zgled odgovorne digitalne prisotnosti ter mladostnike spodbujajo h kritičnemu razmišljanju o vsebinah, s katerimi se srečujejo na spletu.

Reševanje te problematike zahteva uravnotežen pristop – izkoristiti velja prednosti digitalne komunikacije, hkrati pa preprečevati negativne posledice neprimerne uporabe družbenih omrežij pri delu z mladostniki.

V Sloveniji se s tovrstno problematiko ukvarja Center Šteker, program, ki nudi celostno obravnavo na področju nekemičnih

odvisnosti. Na spletni strani programa (Center Šteker, 2021) lahko najdemo napotke, kako strokovni delavci v času razcveta družbenih omrežij lahko zaščitijo svojo zasebnost. Med drugim svetujejo, da:

- za zaščito uporabimo nastavitve zasebnosti in s tem omejimo, katere podatke želimo prikazati na svojem profilu in kdo jih lahko vidi;
- omejimo sezname ljudi, s katerimi delimo objave;
- omejimo, kdo nas lahko kontaktira in kdo nam lahko pošlje prošnjo za prijateljstvo;
- v objavah ne označujemo svoje lokacije;
- v nastavitvah zasebnosti določimo, da moramo objave, v katerih smo označeni, pred objavo odobriti.

Na spletni strani najdemo tudi različne primere situacij, v katerih se kot strokovni delavci lahko znajdemo, kadar pride do zlorabe naše zasebnosti na družbenih omrežjih. Spodbujajo, da v spletnem iskalniku redno preverjamo zadetke s svojim imenom, da pred objavljanjem premislimo, če je objava primerna, da se s prijatelji in bližnjimi pogovorimo o objavah osebnih stvari in o spoštovanju našega poklicnega ugleda (Center Šteker, 2021).

Posebno pozornost namenimo tudi ravnanju ob prejetju prošnje za prijateljstvo od učencev ali mladostnikov. Njihov nasvet je, da prošnjo zavrnamo, a se o tem tudi osebno pogovorimo z mladostnikom. Če pride do zapletov ali ponavljajočih se prošenj, poiščemo pomoč pri šolski svetovalni službi ali pa mladostnika blokiramo. Če gre za mladostnika, ki ima manj kot 13 let (kar je zakonsko določena starost za uporabo večine družbenih omrežij), je smiselno, da se z njim pogovorimo o tem, ali njegovi starši vedo, da uporablja družbena omrežja. Glede prošenj za prijateljstvo, ki jih prejmemo od nekdanjih učencev oziroma mladostnikov, velja podobno – torej, da prošnjo zavrnamo (Center Šteker, 2021).

STRATEGIJE ZA OHRANJANJE RAVNOVESJA

Menim, da je za uspešno ločevanje strokovnega in zasebnega življenja ključno upoštevanje določenih strategij:

- **jasno določen delovni čas in pravila komunikacije**
Mladostniki morajo vedeti, kdaj in kako se lahko obrnejo na strokovnega delavca ter katere zadeve so primerne za pogovor. Institucija mora imeti vzpostavljen protokol o komuniciranju z mladostniki, ki mora biti sestavni del dnevnega reda.
- **etični kodeks in usposabljanja**
Poznavanje in spoštovanje profesionalnega kodeksa ter redna usposabljanja na področju odnosov z mladostniki pomagajo ohranjati profesionalnost. Etični kodeks služi kot smernica pri odločanju v zahtevnih situacijah in zagotavlja okvir za delo. Pomagamo si lahko tudi z zgoraj omenjenimi priporočili za zaščito zasebnosti.
- **razmejitev digitalne prisotnosti**
Strokovni delavec naj vzpostavi jasna pravila glede uporabe digitalnih kanalov za komunikacijo z mladostniki. Priporočljivo je, da se komunikacija odvija prek uradnih kanalov, ki zagotavljajo transparentnost in profesionalnost, ter da strokovni delavec mladostnika v prostem času preusmerja na sodelavca, ki je takrat v službi.
- **supervizija in podpora**
Redne supervizije omogočajo strokovnemu delavcu, da premisli o svojih odločitvah in ravnanju ter prepreči prekomerno vpletenost in morebitno ponavljanje prekoračitev zasebnosti. Supervizija omogoča tudi izmenjavo izkušenj in pridobivanje novih pogledov na določene situacije.

SKLEPI

Vzpostavljanje odnosa med strokovnimi delavci ter mladostniki s čustvenimi in vedenjskimi težavami je kompleksen proces, ki zahteva skrbno ravnotežje med empatijo in profesionalno distanco. Razumevanje individualnih potreb mladostnika, jasna komunikacija in dosledno postavljanje meja so ključni elementi, ki zagotavljajo varnost obeh strani.

Eden največjih izzivov je soočanje z etičnimi dilemami, ki se pojavijo pri gradnji zaupanja, obvladovanju čustvenih navezanosti in ohranjanju profesionalnega odnosa. V dobi digitalnih tehnologij in družbenih omrežij se ta izziv povečuje. Neposredna komunikacija prek digitalnih platform lahko hitro zabriše mejo med profesionalnim in osebnim, to pa posledično ogrozi strokovno avtoriteto in zasebnost. Zato je nujno, da strokovni delavci vzpostavijo jasna pravila uporabe družbenih omrežij, ki mladostnikom omogočajo občutek dostopnosti in hkrati zagotavljajo potrebno strokovno distanco.

Družbena omrežja lahko mladostnikom ponudijo podporo in občutek povezanosti, a je naloga strokovnih delavcev, da jih vodijo k odgovorni in varni uporabi teh platform. S tem preprečujejo mogoče negativne vplive, kot so izpostavljenost neprimernim vsebinam, spletno nasilje in izguba osebnih meja.

Na koncu je pomembno poudariti, da kakovosten in ustrezno oblikovan odnos med strokovnim delavcem in mladostnikom močno prispeva k osebnemu razvoju, večji samopodobi in boljši socialni vključenosti mladostnika. S pravim pristopom in premišljeno uporabo digitalnih orodij lahko strokovni delavci ustvarijo podporno okolje, v katerem se mladostniki počutijo slišane, razumljene in varne, kar je ključno za njihov napredek in uspešno vključitev v družbo.

LITERATURA

- Bolton, S. C. (2005). *Emotion Management in the Workplace*. Palgrave.
- Bratanič, M. (1991). *Mikropedagogija: interakcijsko-komunikacijski aspekt odgoja*. Školska knjiga.
- Center Šteker. (2021). *Priporočila za učitelje o zasebnosti na družbenih omrežjih*. <https://www.steker.si/clanki/priporocila-za-ucitelje-za-varno-uporabo-druzbenih-omrezij/>
- Education International. (2002). *Kodeks izobraževalne internacionale o poklicni etiki – Kodeks poklicne etike*. SVIZ. <https://www.sviz.si/organiziranost/>
- Kramar, M. (2009). *Pouk*. Educa, Melior.
- Kroflič, R. (1999). *Med poslušnostjo in odgovornostjo: procesno-razvojni model moralne vzgoje*. Vija.
- Lamovec, T. (1991). *Spretnosti v medsebojnih odnosih*. Zavod Republike Slovenije za produktivnost dela, Center za psihodiagnostična sredstva.
- Lužar Nešovič, N. (2006). *Empatija in odnosna kompetenca* [Diplomsko delo]. Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede. <https://repozitorij.uni-lj.si/IzpisGradiva.php?id=8433>
- Ovijač, D. (2009). Medsebojni odnosi na delovnem mestu in stres. V M. Božjak (ur.) *Preobremenjenost, konflikti in stres na delovnem mestu* (str. 16–20). Zbornica zdravstvene nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije, Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v hematologiji.
- Zagoršek, T. (2001). Kakšne lastnosti ima uspešen in priljubljen vzgojitelj. *Ptički brez gnezda*, 20(39), 57–73.

STROKOVNI ČLANEK, PREJET JANUARJA 2025.